

PROJE DİL-DAV: ARAŞTIRMALAR NE DİYOR?

Amacı özel gereksinimli öğrencilerin dil becerilerini destekleme ve problem davranışları ile baş etmede ilkököl öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik çevrimiçi platformun geliştirilmesi ve etkililiğinin sınanması olan projemiz kapsamında "araştırmalar ne diyor?" başlığı altında ulusal ve uluslararası araştırmalardan önemli noktalar aşağıda derlenmiştir.

PROBLEM DAVRANIŞLARA İLİŞKİN;

4 SINIF ÖĞRETMENLERİ VE HİZMETİÇİ EĞİTİMLER

Araştırmalara göre, sınıf yönetimi ve problem davranışlarla baş etme kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim-öğretim sunulan ortamlarda yaşanan en temel sorunlardan biridir ve çoğu öğretmen problem davranışlarla ilgili olarak bir eğitim almadıklarına ve/veya aldıkları eğitimleri yeterli bulmadıklarına ilişkin görüş bildirmiştir (Ceylan & Yıkılmış, 2017; Deliveli, 2021; Gürgür & Hasanoğlu-Yazçayır, 2019).

Sınıf yönetimi ve problem davranışlarla baş etme konusunda mesleki gelişim çalışmalarının gerçekleştirilmesi öğretmenlerin en önemli talepleri arasındadır ve problem davranışların önlenmesi, azaltılması ve ortadan kaldırılmasında etkili stratejileri içeren mesleki gelişim programları geliştirilmelidir (Gürgür & Hasanoğlu-Yazçayır, 2019; Sazak-Pınar & Güner-Yıldız, 2017; Güner-Yıldız vd., 2022).

Önleyici sınıf yönetim becerisine sahip olan öğretmenler ile olmayan öğretmenlerin sınıflarındaki problem davranış düzeyleri arasında anlamlı fark vardır (Sucuoğlu vd., 2004).

Sınıf içinde özel gereksinimli öğrencilerin problem davranışları ortaya çıktığında çoğu öğretmenin sözel uyarı ve otoriteyi kullandığı, kanıt temelli farklı davranış değiştirme tekniklerinin ise daha az kullanıldığı görülmektedir. Bu durum, problem davranışlarla baş etmede kanıt temelli strateji ve teknikleri içeren mesleki gelişim programlarına duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır (Ceylan & Yıkılmış, 2017; Çimen, 2022; Karabıyık & İşıkdoğan-Uğurlu, 2019).

Ulusal ve uluslararası alanyazında gerçekleştirilen birçok araştırma bulgusu, öğretmenlerin hizmet içi eğitim programına katıldıklarında ve problem davranışlarla baş etmeye yönelik eğitim aldıklarında, müdahaleye yönelik program hazırlama yeterliklerinde ve problem davranışlarla baş etme becerilerinde gelişmeler gösterdiğini, öğrencilerin problem davranışlarıyla başa çıkmada daha etkili mekanizmalar benimsediğini, öğrencilerin problem davranışlarında azalmalar gözlendiğini ortaya koymaktadır (Çitil, 2016; Gezer-Demirdağlı & Cavkaytar, 2022; Gülboy, 2021; Koçaki 2020; Yıldız & Kurtova, 2017

Kaynakça

- Ceylan, F., & Yıkılmış, A. (2017). Kaynaştırma öğrencilerinin sergilediği problem davranışlara yönelik sınıf öğretmenlerinin uyguladıkları önleme ve müdahale stratejileri. [The prevention and intervention strategies carried out by primary school teachers for problem behaviors on inclusive students]. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 239-264. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uefad/issue/29968/323417>
- Deliveli, K. (2021). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi ve sınıf yönetimine ilişkin mesleki yeterliliklerinin incelenmesi [Examination of classroom teachers' professional competency about inclusive/integrated education and classroom management] (Tez Numarası: 673169) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güner-Yıldız, N., Köse, H., & Akın, E. (2022). Sınıf yönetimi: Kapsayıcı eğitim çerçevesinde önemi, güncel sorunlar ve çözüm önerileri. [Classroom management: Significance in inclusive education, current problems and proposed solutions]. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 23(3), 699-720. <https://doi.org/10.21565/oztegitimdergisi.856085>
- Gürgür, H., & Hasanoğlu-Yazçayır, G. (2019). Türkiye'de kaynaştırma eğitimine yönelik öğretmenlerin görüşlerine odaklanılmış lisansüstü eğitim tezlerinin sentezlenmesi: meta-etnografik bir çalışma. [Synthesis of graduate education theses focused on teachers' views on inclusive education in Turkey: A Meta-ethnographic study]. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 845-872. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.17c.2s.16m>
- Sazak-Pınar, E., & Güner-Yıldız, E. (2017). Genel eğitim sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin sergilediği problem davranışlar ile davranış sonrası öğretmen tepkilerinin incelenmesi. [Investigation of problem behaviors exhibited by special needs students in general education classrooms and teachers reactions]. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 551-566. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/303702>